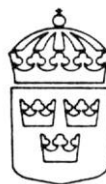

Motion till riksdagen

1987/88:N7

av Lars-Ove Hagberg m. fl. (vpk)

med anledning av prop. 1987/88:25 med förslag om tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Mot.
1987/88
N7-12

Bakgrund

För ett år sedan bytte staten ut SSAB:s styrelse, och köpte ut Gränges som ägare. Regeringen upprättade ett nytt avtal med sex nya ägare inom pensions- och försäkringsbranschen. Avtalet stipulerar att SSAB skall drivas "uteslutande utifrån strikt affärsmässiga principer". SSAB skall även enligt avtalet "börsnoteras på Stockholmsbörsen så snart som möjligt".

Riksdagens alla partier utom vpk godkände regeringens nya SSAB-inriktning. Följden för verksamheterna inom SSAB är bl. a. att gruvorna inte längre har någon plats. SSAB:s strukturplan talar om nedläggning av gruvverksamheten. Sedermera har SSAB-ledningen ansett sig kunna driva Dannemora-gruvan tills vidare. Hur länge är ovisst.

Nedläggningsbeslut gäller däremot för gruvan i Grängesberg. Grängesberg är en ort uppbyggd kring gruvan. En nedläggning utan ersättningsverksamhet är en katastrof för samhället och samhällslivet i bygden. Nu har regeringen i avtal med SSAB kommit överens om att staten direkt skall överta SSAB:s gruvverksamhet vad gäller Grängesberg. Staten skall som ägare för ett nytt Gruvbolag förlänga verksamheten från årsskiftet 1988/89 till 1991.

Motionärernas bedömningar och förslag

I stället för ett avvecklingsbolag, som regeringen föreslår för Grängesgruvan, bör det direkta statliga ägandet innebära bildande av ett utvecklingsbolag. Målsättningen för det nya statliga gruvbolaget skall vara att tillvarata den mellansvenska gruvindustrins möjligheter utifrån samhällsekonomiska och regionalpolitiska intressen. Utifrån ett sådant synsätt är "centrala ekonomiska förutsättningar för fortsatt gruvbrytning" uppnådda och det nya bolaget kan påbörja en vidareutveckling och ej behöva bli ett avvecklingsbolag.

Gruvverksamheten i Grängesberg kan utvecklas och styras in mot ökad förädling. Specifika produkter kan tas fram. Termisk fosfat och järnpulver är möjliga att utvinna av Grängesmalmen. Eftersom det är samhällsekonomiskt och regionalpolitiskt oförsvarbart att under överskådlig tid lägga ned Oxelösunds malmmetallurgi, är det även ur ett samhällsekonomiskt och regionalpolitiskt perspektiv försvarbart att Grängesberg och Dannemora gruvor är huvudleverantörer av malmråvaran.

Fortsatt gruvsdrift i Grängesberg har inte bara samhällsekonomiska och

regionalpolitiska aspekter. I ett större sammanhang måste även sårbarhetsaspekterna vägas in. Öppnande av järnmalmsgruvor är inget som sker över en natt, utan måste noga planeras. Det är därför nödvändigt med järnmalmsbrytning både i norra och mellersta Sverige.

Statens ekonomiska åtagande för verksamheten i Grängesberg skall vara långsiktigt och inte ha en bortre gräns vid 1991. I stället skall verksamhetsinriktningen omedelbart ställas in på att investera för fortsatt verksamhet. Statens tillskott av medel till det "nya" gruvbolaget skall ses som en första insats. Redan nu bör planer utarbetas för fortsatt tillredning och avsänkning till en lägre brytningsnivå i gruvan. Likaså bör förädlingen mot specifika produkter och s. k. sidoverksamheter omedelbart igångsättas.

Enligt vår mening bör riksdagen besluta att statens åtaganden i gruvverksamheten i Grängesberg skall innebära utveckling, inte avveckling, att verksamheten skall ha som målsättning att fortsätta efter 1991 och att det nya gruvbolaget snarast återkommer till regering och riksdag med konkreta planer för utveckling av verksamheten. En sådan inriktning är möjlig om den politiska viljan finns och det skapas en ledning för verksamheten som har utveckling som sin främsta arbetsuppgift.

Vpk har inget att erinra mot att ett "nytt" Gruvbolag bildas, tvärt om kan detta bolag bli en utvecklingsfaktor. I detta ingår att om SSAB inte längre anser att Dannemoragruvan skall drivas vidare, bör den överföras till det "nya" Gruvbolaget. Likaså bör det avtal som berör SJ:s och TGOJ:s verksamhet, godkännas endast i den meningen att det nya Gruvbolagets avsikt skall vara att utnyttja TGOJ:s verksamhet även efter 1991. Vidare bör frågan om avtalet mellan det "nya" Gruvbolaget och SSAB om malmleveranser till Oxelösund, enbart godkännas med den avsikten att Oxelösund skall ta emot malmleveranser från Grängesberg efter 1991.

Vpk kan även godkänna överlåtelseavtalet mellan SSAB och staten, men med det förbehållet vi påtalat i motionen och att SSAB överför ytterligare 260 milj. kr. till det "nya" Gruvbolaget. I det fall SSAB skulle lagt ned gruvdriften i Grängesberg 1988 hade deras kostnader blivit ytterligare 260 milj. kr. I dessa 260 milj. kr. ligger ett åtagande om gruvpensioner på 60 milj. kr. Vpk föreslår därför att riksdagen godkänner avtalet enbart under den förutsättningen att SSAB tillskjuter ytterligare 260 milj. kr. till det "nya" Gruvbolaget.

Med hänvisning till ovanstående föreslås i anledning av proposition 1987/88:25 bil. 8, E 7:

1. att riksdagen beslutar att det "nya" statliga Gruvbolaget skall vara ett utvecklingsbolag för den mellansvenska gruvindustrin och
 - a) att Gruvbolagets verksamhet skall sträcka sig efter 1991,
 - b) att erforderliga investeringar för utveckling av gruvverksamhet och s. k. sidoverksamhet vid Grängesbergsgruvan planeras för verksamhet efter år 1991 enligt vad i motionen anförs,
 - c) att avtalet mellan statens Gruvbolag och TGOJ skall sträcka sig efter 1991,
 - d) att statliga Gruvbolagets avtal med SSAB om malmlleveranser även skall omfatta tiden efter 1991,
 - e) att om SSAB lägger ned Dannemoragruvan, skall den överföras till det "nya" Gruvbolaget,
2. att riksdagen beslutar att överlåtelseavtalet mellan SSAB och staten godkänns med förbehållet att SSAB tillskjuter ytterligare 260 milj. kr. till det "nya" Gruvbolaget.

Stockholm den 24 november 1987

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Karl-Erik Persson (vpk)

Oswald Söderqvist (vpk)

Hans Petersson (vpk)

i Hallstahammar